

Sygn. akt I CKN 808/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Gerard Bieniek

Sędziowie: SN - Helena Ciepla (spraw.)

SN - Marek Sychowicz

Protokolant: Beata Rogalska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2000 r.
na rozprawie sprawy
z powództwa Zakładu [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „[...]” w O.
o zapłatę
na skutek kasacji strony powodowej
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w O.
z dnia 16 kwietnia 1998 r., sygn. akt V Ga [...]

**oddala kasację i zasądza od powodowej Spółki na rzecz pozwanej
Spółdzielni kwotę 1000 zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Wojewódzki w O. wyrokiem z dnia 16 kwietnia 1998 r. oddalił apelację powodowej Spółki od wyroku Sądu Rejonowego w O. oddalającego jej żądanie o zapłatę 14.900 zł z tytułu należności za dostawę energii cieplnej.

W motywach podzielił ustalenia i ocenę juretryczną tego Sądu, że cena energii między stronami była ceną umowną, a przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1996 r. w sprawie wprowadzenia okresowego zakazu podwyższania cen umownych energii cieplnej (Dz.U. Nr 156, poz. 778) nie zwalniały z obowiązku uzgodnienia ceny z odbiorcą. Aprobował też Sąd Wojewódzki pogląd Sądu I instancji, że postanowienia § 7 łączącej strony umowy, iż zmiana ceny nie wymaga wypowiedzenia umowy, a jedynie zawiadomienia odbiorcy, może dotyczyć cen urzędowych, a w odniesieniu do ceny umownej klauzula taka jest bezskuteczna.

Powodowa Spółka zarzucając w kasacji naruszenie przepisu art. 353¹ k.c. w związku z § 7 umowy przez przyjęcie, że zastosowanie przez nią wyższej ceny na sprzedaż energii cieplnej wymaga uzgodnienia z odbiorcą oraz §§ 2 i 3 powołanego rozporządzenia w sprawie zakazu podwyższania cen energii przez ich błędną wykładnię prowadzącą do przyjęcia, że podwyżka tych cen wymaga akceptacji odbiorcy. W konkluzji wniosła o uchylenie lub zmianę zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według przepisu § 2 cyt. rozporządzenia ceny umowne energii cieplnej mogą być podwyższone wyłącznie w przypadku wzrostu po wejściu w życie rozporządzenia wymienionych w nim czynników niezależnych od sprzedawcy. W takim przypadku sprzedawca zamierzający podwyższyć cenę jest zobowiązany do sporządzenia kalkulacji wzrostu cen (§ 3 rozporządzenia).

W konsekwencji takiego unormowania problem, który wyczerpuje istotę rozpoznawanej sprawy, a także jest przedmiotem zarzutów kasacyjnych sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy zostały spełnione przesłanki z powołanych przepisów warunkujące możliwość podwyższenia ceny umownej energii.?

Na tak postawione pytanie należy udzielić odpowiedzi negatywnej. Daje do tego podstawę ustalony stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany. Wynika z niego, że skarżąca jednostronnie podwyższyła cenę energii uznając, że uprawniają ją do tego postanowienia § 7 łączącej strony umowy. Nawet w trakcie postępowania w pierwszej i w drugiej instancji nie twierdziła, by zaistniał wzrost czynników o jakich mowa w § 2 powołanego rozporządzenia i by jego przepisy stanowiły podstawę do podwyższenia tej ceny. Stawiając ten zarzut dopiero w kasacji i nie podnosząc zarazem podstawy naruszenia prawa formalnego, musi się liczyć z tym, że będzie on rozpoznany tylko na gruncie tych ustaleń, które – ze skutkiem związania stron oraz sądu kasacyjnego – zostały dokonane przez Sąd Wojewódzki.

Dokonana przez Sąd Wojewódzki wykładnia postanowień umownych nie może być poddana kontroli kasacyjnej gdyż zarzut kwestionujący tę wykładnię nie został w kasacji właściwie sformułowany. Skarżąca wymienia bowiem tylko naruszenie § 7 umowy. Jakkolwiek czynności prawne, w tym umowy, kształtują z mocy prawa i w jego granicach (art. 56 i 353¹) obowiązki i uprawnienia stron, nie stają się same z tego powodu prawem. Można o nich mówić jako o prawie co najwyżej w przenośni tj. jako o prawie stron, w tym sensie, że podobnie jak normy prawa określają one obowiązki i uprawnienia stron. Tymczasem w art. 393¹ wskazującym co może stanowić podstawę kasacji, chodzi jednak o prawo w ścisłym tego słowa znaczeniu tj. o normy wypływające z określonych w Konstytucji źródeł prawa. Ponieważ umowy wiążą strony z mocy prawa i w jego granicach, strona uważająca, że zasądzono od niej należność do zapłaty której nie była zobowiązana w umowie lub pozbawiono ją uprawnienia

wynikającego z umowy, powinna wskazać w kasacji naruszenie przepisów art. 56 i 65 k.c., których skarżąca nie powołała.

Nie może natomiast skarżąca z powołaniem się na naruszenie art. 353¹ kc skutecznie zwalczać poglądu Sądu Wojewódzkiego, że gdyby postanowienia § 7 umowy odnieść do ceny umownej, to należałoby je uznać za prawnie bezskuteczne jako naruszające zasadę słuszności kontraktowej i sprzeczne z naturą umowy gospodarczej. Pogląd ten bowiem znajduje uzasadnienie w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22.V.1991 r. III CZP 15/91 (OSNCP 1992/1/1) do której odwołał się Sąd Wojewódzki.

Z tych względów skoro kasacja nie zawiera racjonalnych argumentów podważających trafność zaskarżonego wyroku orzeczono jak w sentencji (art. 393¹² k.p.c.).

aw

jg